

6#56#104

KJA2150
.G88
A2
1601-70
v.5
c.1

20
 98
 23
 80
 1756
 639
 503
 1
 82

maxavillosas qu
 ravillosas que
 maxavillosas qu
 maxavillosas q

D. IOANNIS
GVTIERREZ
HISPANI,
IVRISCONSULTI, CANONICI
Doctoralis almae Ecclesiae Ciuitatis.

46393
PRACTICARVM QVÆSTIONVM

CIRCA LEGES REGIAS HISPANIÆ

secunda partis Nouæ Collectionis Regiæ,

TRACTATVS DE GABELLIS,

UNIVERSAM MATERIAM, SATIS AMPLAM ET DIFFVSAM
quidem, nunquam tamen ita congestam, certa quadam methodo,
miro ordine contexens.

OMNIBVS IVRISCONSULTIS TVM IN FORO, TVM IN SCHOLIS
versantibus apprime vtilis & necessarius.

EDITIO NOVISSIMA CÆTERIS EMENDATIO.

LVGDVNI,

Sumptibus LAURENTII ANISSON.

M. DC. LXX.

ILLVSTRI AC ADMODVM REVERENDO
D. D. ANTONIO
DE IDIAQVEZ MANRIQVE,
EPISCOPO CIVITATENSI,

Regis Consiliario meritissimo: Doctor Ioannes GYTIERREZ Canonicus
Doctoralis eiusdem Ciuitatis.

RENDVNT VR Principibus, Nobilissime Praesul, à subditis vectigalia,
& tributa, tum humili professione obsequentis, tum grata bene-
ficiorum agnitione. At vicissim rependant Principes, & semper exorabile
numen hilarèmq; vultum, & peruiabilem, fidamque suorum tutelam. En
quoque nos quasi vectigalem pensitationem cernui offerimus tibi, libram qui-
dem de gabellis, quia nostrum tam tuum, ut tuo summòque iure vindica-
re posses, ni propinaretur sponte. Nec fastidendum munus, quantumuis exiguum, nam &
Praestamus al que vala, id est, quod dignitati respondeat tuae, adfectum quidem, & ani-
mum, nec diis ipsis ingratum, aut despicabile. Ea partes, functionesque mea. Tuae vero,
quas obliuisceris nunquam, exequeris semper. Quippe, qui secularis, anitæque nobilitatis
splendori religiosam adiungis, munificamque beneficentiam, qua literatos (quibus apud Prin-
cipem, penes quem ex fide, ex solertia magni tui semper extitere patroni) mire, & faues, &
foues, quin & fouebis (auguror) aeternum.

Dum res, & ætas, & fororum

Fila trium patiuntur atra.

Progredere ergo, Clarissime Vir, progredere qua, & non alia itur ad Astra, meque iam penè
deficientem benevolentia tua iucundissima aura, & recrea & instamma. Fateor enim, me ex
iis esse, quos solida gloria, optimorumque fauor,

quemuis perferre laborem

Suadet, & inducit noctes vigilare serenas.

Quo si quid in re literaria profecerim, tuo nomini dicandum dico, edico. Vale, Praesul amplif-
sime, ut studiosi valeamus omnes.

†

INDEX

INDEX LEGVM,

Et Quæstionum huius Libri septimi, super secunda parte nouæ collectionis Regiæ, & tractatu de Gabellis.

QVÆSTIO PRIMA.
Quid sit census, tributum, & gabella?
QVÆSTIO II.
 De origine alcaualz, & de eius iustitia.
QVÆSTIO III.
 An gabella non petita, debeat in foro conscientiar?
QVÆSTIO IV.
 An Rex iure possit gabellas, & cætera iura Regalia distrahere?
QVÆSTIO V.
 Ius exigendi gabellas, an possit consuetudine immortali præscribi contra Regem?
QVÆSTIO VI.
 Alcauala an sit odiosa, vel fauorabilis censenda?
QVÆSTIO VII.
 An à tempore venditionis, vel traditionis alcauala debeat, & peti possit?
QVÆSTIO VIII.
 An ex venditione conditionali debeat gabella?
QVÆSTIO IX.
 Ex venditione nulla, an debeat gabella?
QVÆSTIO X.
 An ex venditione rescissa, vel ex legitimis causis resoluta, debeat gabella?
QVÆSTIO XI.
 An ex venditione rescissa ob redhibitoriam actionem, sicut, vel gabellarius debeat gabellam reddere?
QVÆSTIO XII.
 Ex venditione quæ rescinditur remedio l. 2. C. de rescind. venditione, an debeat gabella?
QVÆSTIO XIII.
 An ex venditione, vel permutatione per restitutionem in integrum rescissa, debeat gabella?
QVÆSTIO XIV.
 An ex venditione vel permutatione rescissa doli mali, metulve causa, vel à minore ætate celebrata, debeat gabella?
QVÆSTIO XV.
 Ex venditione rei alienæ an debeat gabella?
QVÆSTIO XVI.
 An reuocata sententia de remate in via executiua lata debeat gabella, & soluta recepti potest, necne?
QVÆSTIO XVII.
 De gabella debita ex contractu venditionis, eo pacto celebrato, vt de ea fiat scriptura, an debeat, interueniente artha?
QVÆSTIO XVIII.
 De venditione quanti Titius æstimauerit, vel ad pondus, numerum, vel mensuram.
QVÆSTIO XIX.
 An in specie legis quoties C. de reuendicatione, vna, vel duplex gabella debeat?
QVÆSTIO XX.
 An noua gabella debeat ex augmento, vel diminutione pretij prius constituti, omnibus integris manentibus?
QVÆSTIO XXI.
 De quibus contractibus debeat gabella?

QVÆSTIO XXII.
 An ex venditione necessaria debeat gabella?
QVÆSTIO XXIII.
 Ex venditione in solutum voluntaria, vel etiam necessaria, an gabella debeat?
QVÆSTIO XXIV.
 An ex constituto debeat gabella?
QVÆSTIO XXV.
 An respectu gabellæ æstimatio faciat emptionem?
QVÆSTIO XXVI.
 An ex interesse soluto, pro non adimplemento contractus principalis debeat gabella?
QVÆSTIO XXVII.
 Circa intellectum, & proximum gabellæ soluendæ ex permutationis contractu.
QVÆSTIO XXVIII.
 A quo tempore in permutationibus incipiat gabella deberi?
QVÆSTIO XXIX.
 An ex contractibus innominatis gabella debeat?
QVÆSTIO XXX.
 An duplex, vel vna tantum gabella debeat, quando ex vna parte res aliqua, sine species, ex altera vero pretium, & alia res datur?
QVÆSTIO XXXI.
 Ex contractu, & obligatione dandi rem aliquam in specie pro pecunia, an debeat gabella?
QVÆSTIO XXXII.
 An ex pretio libertatis seruo data debeat gabella?
QVÆSTIO XXXIII.
 Gabella an debeat ex tritico horrei publici, distributo à Republica inter vicinos pretio ab ea constituto?
QVÆSTIO XXXIV.
 Gabella an debeat de alimentis præstitis certo salario, vel pretio pro eis constituto?
QVÆSTIO XXXV.
 De locatione, & conductione an debeat gabella?
QVÆSTIO XXXVI.
 An gabella debeat ex locatione minarum?
QVÆSTIO XXXVII.
 Ex venditione, vel locatione fructuum vnius, vel plurius annorum an gabella debeat?
QVÆSTIO XXXVIII.
 An ex locatione fundi ad pactum, & culturam debeat gabella?
QVÆSTIO XXXIX.
 Ex pretio speciei datur pro operis hominis an debeat gabella?
QVÆSTIO XL.
 An ex locatione ad longum tempus debeat gabella?
QVÆSTIO XLI.
 Vtrum debeat gabella ex venditione cum pacto, quod dominium rei venditæ ad emptorem non transeat?
QVÆSTIO XLII.
 Laicus dominus terrarum, vel decimarum locans eas iam

Index Legum, & Quæstionum.

iam collectas penes tertios existentes, an teneatur ad solutionem gabellæ.
QVÆSTIO XLIII.
 An ex sublocatione vsus rei debeat gabella?
QVÆSTIO XLIV.
 Conductores decimarum Ecclesiasticarum an debeant soluere gabellam ex venditionibus eorundem fructuum?
QVÆSTIO XLV.
 An ex transactione, compromisso, vel fideiussione gabella debeat?
QVÆSTIO XLVI.
 Ad quem ex contrahentibus spectet, & incumbat onus soluendi gabellam, tam iure communi, quam Regio?
QVÆSTIO XLVII.
 Ex promissione de vendendo, an debeat gabella?
QVÆSTIO XLVIII.
 An venditioni consentiens, teneatur soluere gabellam?
QVÆSTIO XLIX.
 Vtrum de venditione iure celebrata habita fide de pretio, debeat statim gabella?
QVÆSTIO L.
 An ex remissione partis pretij conuenti debeat gabella?
QVÆSTIO LI.
 An ex franquitia, hoc est, de la franquicia, que se haze en el precio de alcauala gabella debeat?
QVÆSTIO LII.
 An ex pretio pro quo res venit deducatur expensæ, antequam gabella, vel ex toto pretio sit soluenda?
QVÆSTIO LIII.
 An de pretio rei venditæ deduci debeat prius gabella, quam alia debita?
QVÆSTIO LIV.
 De constitutione census, an debeat statim gabella
QVÆSTIO LV.
 Censu constituto super bonis in alio territorio sitis, cui gabellario debeat gabella census?
QVÆSTIO LVI.
 Ex venditione census ad vitam, an debeat gabella?
QVÆSTIO LVII.
 Vtrum ex constitutione census vitalis vel perpetui redimibilis constituti super iuribus Regalibus, debeat gabella?
QVÆSTIO LVIII.
 Ex censu emphyteotico, vel fundo in eum dato, an debeat gabella?
QVÆSTIO LIX.
 An debeat gabella ex fundo dato pro pecunia, & sub annuo reddito?
QVÆSTIO LX.
 Ex cessione rei emptæ, vel alias acquisitæ eodem pretio facta, an debeat gabella?
QVÆSTIO LXI.
 Si de la carta de lasto para cobrar de los deudores, ò de los demas fiadores se dena alcauala?
QVÆSTIO LXII.
 An ex cessione conductionis gabellarum, vel aliorum reddituum, debeat gabella?
QVÆSTIO LXIII.
 Vtrum ex restitutione, repudiatione, vel renuntiatione pretio facta, abique cessione alicuius iuris debeat gabella?
QVÆSTIO LXIV. 62
 De donatione an debeat gabella?

QVÆSTIO LXV.
 Ex contractu donationis in quo pretij donatio fit, an debeat gabella?
QVÆSTIO LXVI.
 De donatione remuneratoria, vel reciproca, an debeat gabella.
QVÆSTIO LXVII.
 De pactis in venditionibus, & permutationibus appositis, quando, & quibus casibus pars pretij censentur, quo ad gabellam?
QVÆSTIO LXVIII.
 An specie l. si quis stipulatus fuit 57. ff. de solut. debeat gabella?
QVÆSTIO LXIX.
 Gabella pro pignore suo iusto valore, vel ultra dato, ratione pecunie mutue exsoluendæ, an debeat?
QVÆSTIO LXX.
 Ex contractu depositi pecunie soluendæ Petro, si is deducit fundum, sequuta fundi datione, an debeat gabella?
QVÆSTIO LXXI.
 De diuisione bonorum circa intellectum l. 35. tit. 28. lib. 9. nou. collection. Reg. an debeat gabella?
QVÆSTIO LXXII.
 Ex rebus in dotem datis, an debeat gabella? & quomodo intelligendum sit?
QVÆSTIO LXXIII.
 Cuius temporis valoris tritici, &c. ad matrimonium deducti, sit habenda ratio in hac materia; in quo deductum fuit ad matrimonium, vel quo fuit matrimonium solutum?
QVÆSTIO LXXIV.
 An gabella debeat ex eis, quæ pro animæ expiatione ex bonis defuncti venduntur?
QVÆSTIO LXXV.
 Et venditione facta præcepto testatoris in testamento de vendendo, an debeat gabella?
QVÆSTIO LXXVI.
 De pane cocto quare non debeat gabella?
QVÆSTIO LXXVII.
 Quare non debeat gabella de los caudillos, males, ni machos de silla que se vendieren, y trocaren en fillados, y ensrenados.
QVÆSTIO LXXVIII.
 De pluribus rebus ex quarum venditione gabella non debeat.
QVÆSTIO LXXIX.
 Cui gabellatio debeat gabella ex venditione rerum consentientium in pondere, numero, vel mensura.
QVÆSTIO LXXX.
 Ex pretio materis alienæ, ex qua quis bona fide speciem fecit, an debeat gabella?
QVÆSTIO LXXXI.
 De quo debeat gabella in specie textus in l. In salam, 13. ff. qui potior. in pigu. hab.
QVÆSTIO LXXXII.
 Ex capitibus, pedibus arietum cæterorumque animalium, quorum corpora iubentur ponderare, vtrum debeat gabella?
QVÆSTIO LXXXIII.
 Vtrum ex duabus rebus vno pretio venditis, quarum vna libera est à solutione gabellæ, an ipsa debeat?
QVÆSTIO LXXXIV.
 De personis, quæ tenentur; & non tenentur soluere gabellam.

Index Legum,

QVÆSTIO LXXXV.
Fiscus an soluere teneatur gabellam conductoribus gabellarum ab ipso titulum locationis habentibus, & quid de aliis gabellas locantibus

QVÆSTIO LXXXVI.
Consuetudo ciuitatis, vel villæ non soluendi gabellam ex venditionibus à se celebratis, an excuset ab eius solutione, quando de hoc nihil conuenit in locatione gabellarum à prædicta communitate facta in conductorem.

QVÆSTIO LXXXVII.
De Ecclesiis, Ecclesiasticisque personis immunibus à solutione gabellarum.

QVÆSTIO LXXXVIII.
Ex bonis hæreditatis iacentis clerici, venditis, vt creditoribus satisfiat, an gabella debeat?

QVÆSTIO LXXXIX.
Ex parte hæreditatis clerici minoris ætatis vendita qui postea petita restitutione in integrum aduersus suam additionem repudiavit hæreditatem, an debeat gabella?

QVÆSTIO XC.
An clericus hæres defuncti adiens cum beneficio inuentarij eius hæreditatem euidenter damnosam, vt non soluat gabellam, sed vt fiat integrior solutio creditoribus hæreditatis, teneatur adhuc eam soluere ratione fraudis præsumptæ necne?

QVÆSTIO XCI.
An clericus primæ tonsuræ tantum debeat soluere gabellam ex suis venditionibus, & permutationibus.

QVÆSTIO XCII.
Clerici, Ecclesiasticæque personæ, an teneantur soluere sifam, vel aliam contributionem à Rege, vel aliis iudicibus secularibus victualibus impositam, como es los millones concedidos a su Magest. por el Reyno, abique licentia Summi Pontificis?

QVÆSTIO XCIII.
De clerico negotiatore, quod gabellam soluat.

QVÆSTIO XCIV.
Coram quo iudice clericus negotiator conueniendus sit pro gabellæ solutione?

QVÆSTIO XCV.
De hospitalibus, fratribus, & sororibus tertij ordinis Beati Francisci, Eremitis non clericis, & fratribus Ordinum Militarium, & aliis personis infra dictis, an soluant gabellam?

QVÆSTIO XCVI.
Al arrendador de que tiempo pertenece el alcauala, ex venditione facta inter patrem, & filium familias?

QVÆSTIO XCVII.
De venditione duobus præsentibus facta, quem ego ex eis elegerim, cuius temporis gabellario gabella debeat.

QVÆSTIO XCVIII.
Cui gabellatio debeat gabella rei venditæ in publica subhastatione.

QVÆSTIO XCIX.
Cui gabellario soluenda sit gabella medietatis lucri, quod ex re vendita reuendenda obuenerit in partem pretij assignatæ.

QVÆSTIO C.
Reuendita ex pacto retrouendendi per viam noui contractus cui gabellario debeat gabella?

QVÆSTIO CI.
In casu l. 34. tit. 19. lib. 9. non. coll. Reg. cui gabellario debeat gabella?

QVÆSTIO CII.
Cui gabellatio debeat gabella venditionis eo pre-

tio factæ quo partes postea se conuenerint.

QVÆSTIO CIII.
Ex venditione facta per nuntium, vel epistolam, cui gabellario debeat gabella?

QVÆSTIO CIV.
Cuius loci gabellario soluenda sit gabella in l. 5. tit. 17. libro 9. nouæ collection. Reg.

QVÆSTIO CV.
Quo in loco debeat gabella ex venditione rei in genere generalissimo in l. 5. tit. 17. lib. 9.

QVÆSTIO CVI.
Gabella fructuum futurorum venditorum, cui gabellario debeat?

QVÆSTIO CVII.
An fraus fiat in specie quæstionis præcedentis ex transmissione pecorum in alium locum diuerium?

QVÆSTIO CVIII.
De venditione facta in confinio duorum oppidorum, quo in loco debeat gabella?

QVÆSTIO CIX.
Cui loco ex duobus domiciliis, quæ aliquis habet, sit soluenda gabella?

QVÆSTIO CX.
Rerum immobilium venditarum, quo loco sit soluenda gabella?

QVÆSTIO CXI.
Arborum secandorum venditorum, antequam scindantur, cui gabellario soluenda sit gabella?

QVÆSTIO CXII.
Quo in loco soluenda sit gabella de actione personali vendita?

QVÆSTIO CXIII.
Quo in loco solui debeat gabella ab eo qui durante generali conuentione alicuius loci domicilium alibi transfudit?

QVÆSTIO CXIV.
De eo qui in vno loco haberet bona mobilia, & semouentia, atque culturam, in ciuitate capite illius loci vicinitatem impertrauit.

QVÆSTIO CXV.
Quando, & in quo termino gabella solui debeat?

QVÆSTIO CXVI.
Cui membro pertinet gabella in casibus de quibus in sequenti quæstione?

QVÆSTIO CXVII.
Ex venditione fundi cum fructibus pendentibus cui gabellario soluenda sit?

QVÆSTIO CXVIII.
Ex venditione rei compositæ pluribus speciebus, & materiis diuersorum membrorum, cui membro debeat gabella?

QVÆSTIO CXIX.
Quando tempore præscribitur gabella alicuius contractus in particulari contra conductores Regios gabellarum?

QVÆSTIO CXX.
An transacto tempore præscriptionis gabellæ, venditor securus sit in conscientia, eam non soluens?

QVÆSTIO CXXI.
Malæ fidei possessor gabellæ debet, an præscribat, & in foro exteriori, transacto tempore præscriptionis?

QVÆSTIO CXXII.
A quo tempore incipiat tempus petendi gabellam in venditionibus sub conditione suspensiuæ celebratis?

QVÆSTIO CXXIII.
An contra gabellarium impeditum agere de dolo aduersarij, currat præscriptio?

QVÆSTIO

& Quæstionum.

QVÆSTIO CXXIV.
De obligatione venditoris.

QVÆSTIO CXXV.
De pactis factis cum conductoribus gabellarum.

QVÆSTIO CXXVI.
De lo que son obligados a haer los compradores, y de baxa de que penas?

QVÆSTIO CXXVII.
An emptor soluens Gabellam pro venditore possit ab eo eam repetere.

QVÆSTIO CXXVIII.
Lo que son obligados a haer los concejos, y justicias, y de baxo de que penas?

QVÆSTIO CXXIX.
De las penas contra personas en esta materia de alcavalas.

QVÆSTIO CXXX.
De lo que puede hazer el cobrador de las alcavalas, conforme a las leyes de estos Reynos.

QVÆSTIO CXXXI.
An gabellæ Regiæ locari possint, & quot sint eorum species?

QVÆSTIO CXXXII.
Conductores gabellarum qui esse possint?

QVÆSTIO CXXXIII.
De fideiussoribus præstandis à conductoribus gabellarum, & ad quid teneantur gabellarum conductores?

QVÆSTIO CXXXIV.
An per secundum licitorem liberetur primus?

QVÆSTIO CXXXV.
De tempore, & modo locandi gabellas?

QVÆSTIO CXXXVI.
De conditionibus ligantibus conductorem maiorem

QVÆSTIO CXXXVII.
De las condiciones que obligan al arrendador mayor.

QVÆSTIO CXXXVIII.
An condiciones primæ licitationis possint deinde mutari?

QVÆSTIO CXXXIX.
Locatio facta à summis Computatoribus, an possit auferri ob non solutionem ab his, quibus fuit ad dicta, & aliis locati?

QVÆSTIO CXL.
Conductor vnus anni pinguis, an compelli possit ad conducendum pro altero anno sterili ob defectum conductorem?

QVÆSTIO CXLI.
De las posturas, y puas, y quantas maneras ay dellas.

QVÆSTIO CXLII.
Quomodo adiectio quarti facienda sit, vt valeat?

QVÆSTIO CXLIII.
An dies vltima mensis habentis 31. dies sit computanda ipso mense quo ad adiectionem quarti intra tres menses faciendam.

QVÆSTIO CXLIV.
Vtrum licitatio facta calore iracundiæ valida sit?

QVÆSTIO CXLV.
An possit fieri postura, ò puia en muchos partidos juntamente.

QVÆSTIO CXLVI.
Vtrum in conditionibus iurium Regalium folia aliorum recipi possint vltra ea, quæ sunt paria?

QVÆSTIO CXLVII.
Ad pretium falsæ impositum super quo licitatur, vtrum sit attendendum an standum sit vero pretio?

QVÆSTIO CXLVIII.
De temporibus soluendi redditus gabellarum à conductoribus carum.

QVÆSTIO CXLIX.
De fidelad, y sieles.

QVÆSTIO CL.
De speciebus subhastationis.

QVÆSTIO CLI.
Quid sit promissum? & quid quarta? & de aliis in proposito.

QVÆSTIO CLII.
De amissione promissorum.

QVÆSTIO CLIII.
Quid sit remate, hoc est adiectio, & de aliis in proposito.

QVÆSTIO CLIV.
De fideiussoribus reddituum Regalium.

QVÆSTIO CLV.
Del torno de la rema al precedente ponedor, ò puador.

QVÆSTIO CLVI.
De redditu ad subhastationem.

QVÆSTIO CLVII.
Del recandimiento.

QVÆSTIO CLVIII.
De los derechos salvados.

QVÆSTIO CLIX.
Escriuano de remas.

QVÆSTIO CLX.
De la orden judicial de alcavalas.

QVÆSTIO CLXI.
Vbi debeat conueniri debitor gabellæ.

QVÆSTIO CLXII.
De conuentione rei in iudicio pro solutione gabellæ?

Index Legum, & Quæstionum.

QVÆSTIO CLXIII.
De probationibus requisitis in materia gabellarum?	QVÆSTIO CLXIX.
De hypotheca fisci in bonis debitoris gabellæ?
QVÆSTIO CLXIV.
Qua via conueniri queat debitor gabellarum?	QVÆSTIO CLXX.
An gabellarij conductores possint cedere bonis.
QVÆSTIO CLXV.
De modo, & forma executionis in materia gabellarum.	QVÆSTIO CLXXI.
An appellatio habeat locum in materia gabellarum.
QVÆSTIO CLXVI.
An pro solutione gabellarum debitores sub fideiussione de sanamento relaxandi à carcere.	QVÆSTIO CLXXII.
Quomodo procedendum sit in via executiua contra debitores gabellarum?
QVÆSTIO CLXVII.
De exceptionibus competentibus aduersus executionem in materia gabellarum.	QVÆSTIO CLXXIII.
De exemptionibus, & priuilegijs conductorum gabellarum.
QVÆSTIO CLXVIII.
An singuli vicini oppidi incapitati possint capi, & incarcerari.	QVÆSTIO CLXXIV.
An in materia gabellarum appellati possint ad concilia populorum?

D. IOAN.

CLARISSIMI I.C.D. IOAN. GVTIERREZ,

PRACTICARVM QVÆSTIONVM,
circa leges Regias Hispaniæ, Secunda Pars
noua collectionis Regiæ.

TRACTATVS DE GABELLIS.

QVÆSTIO PRIMA.

SVMMARIA.

- C**ENSVS à censendo (hoc est)
æstimando dicitur, æstimatio
quippe honorum cuiusque, que
fiebatur, ut in xtra illorum quan-
titatem, ac valorem tributum
imponeretur, census dicta est.
- 1 Censui nomen accommodatum est, ad significan-
dum, tum facultates, ac bona cuiusque, eo quod
censeri, ac æstimari consueverint, ut intelligeretur,
quantum quisque subuenire in bello Reipublice pos-
set; vel etiam ad tributum imponendum: tum etiam
ad significandum tributum ipsum, quod ex eiu solue-
batur: inde extensum est nomen, ad ea etiam tributa
significanda, que per capita imponebantur, præser-
tim in subiectionis, ac domini iurisdictionis recog-
nitionem.
- 2 Censui tamen huiusmodi apud Christianos Princi-
pes non est vsu frequens, eo quod ad superbia tumo-
rem potius, & auaritia sit, & pertineat, quam ad
publicorum sumptuum necessitatem.
- 3 Tributum, tribuendo, sive contribuendo dicitur, eo
quod quisque stipem tribuat, & quoniam antiquitus
illa stipem contributio non fiebat, nisi ad alendum
publicum militem, inde etiam stipendium deriva-
tum est.
- 4 Tributum differt à censu ratione materiae, & finis
ut hic.
- 5 Tributum à tribuendo dictum, optime potest exten-
di ad significanda etiam vectigalia omnia, eaque,
que ad vectigalia reducuntur, ut sunt, Alcaualas,
Montazgo, & his similia, veluti iura salinarum,
piscationum, mineralium, &c. sicque frequenter
sumuntur.
- 6 Censui utroque modo sumptus, est tributum.
- 7 Vectigal differt à censu, & tributo, sine, & mate-
ria: soluitur enim de matrimonio, que voluntur ne-
gociationis gratia ad murorum, pontium, aliorumve
id genus publicorum operum refectionem, & dicitur

- à vehendo, idemque à portu, portorium, quia portorii
soluitur, & Hispanice, portazgo, & num. 9.
- 8 Vectigalis, & tributi differentia.
- 9 Vectigalis ratione olim octava pars debita erat:
hodie autem decima est omnium rerum pars, sed
apud nos Almoravizago dicitur, & l. s. rit. 7.
par. 5. octava pars æstimationis soluenda erat, nunc
vero quandoque decima, quandoque minor esse
solet, pro diuersitate locorum.
- 10 Gabella large, & generaliter comprehendit omnem
exactionem publicam.
- 11 Alcauala in Hispania est ius quoddam, quod modo
Principibus apud nos competit, & venditur decima
partis pretij omnium rerum, que venduntur, aut per-
mutantur, ut latius hic.
- 12 Alcauala mentio iure communi Romanorum nulla
fit; licet apud eos frequens quoddam venditionis
tributum fuerit gabella nostri temporis non dissimile,
ut hic. quinimo & aliarum rerum venalium cente-
sima pars fisco solvebatur, ut in num. 15.
- 13 Alcauala Regalis decima verè, ac proprie tributum
non est, sed verum velut lex, & seruitus quadam est
venditionibus, & permutationibus imposta, ut in
num. 17.
- 14 Gabella, que ex contractu debetur iuri gentium
refragatur, non sic tributa, que Regibus debentur.
- 15 Alcauala est ius, omni que personale Regi debentur
à ventoribus, & permutatoribus, eos obligans, seu
adstringens ad soluendam decimam partem pretij
rei vendite, & æstimationis, vel valoris rei permuta-
tæ, & numeris sequentibus hoc declarat.
- 16 Alcauala non est ius Reale, sed personale hic offen-
ditur, ideoque clerici non tenentur ad collectas, &
gabellas: nisi quando gabella exigi non potest ab eo,
qui recte eam debet, & sic in subsidium, quando res
vendita transit in clericum, vel alias exemptum,
ut in n. 21.
- 17 Res, ex quibus Regi aliqua contributio debetur,
sunt tacite hypothecate primo eius solutioni.
- 18 Prædia sunt tacite hypothecata pro collectis Re-
gibus.
- 19 Prædia sunt tacite hypothecata pro decimis Ec-
clesiæ debitis, est que in electione eius, cui debentur
decime, eas exigere ab antiquo, vel nouo possessore.